

Pallo kierrättää

Pietarin ja Turun jäteyhteistyö etenee

Tiedottaminen ja suomalaisten parhaiden käytäntöjen soveltaminen ohjaavat Venäjän jätehuoltoa vähitellen oikeaan suuntaan.

● PEKKA SALMINEN, projektipäällikkö, Itämeren kaupunkien liitto

● FREDRIK KLINGSTEDT, ympäristöinsinööri, Turun kaupunki

● Selonteko noin kymmenen vuoden takaa toteaa Krasnyi Borin ongelmajätekeskukseen haudatun noin 800 000 tonnia vaarallisia jätteitä. Jätteet ovat osin avonaisissa haudoissa. Kukaan ei tiedä tarkalleen, mitä haudoissa on. Tänä päivänä Krasnyi Boriin vuosittain vastaanotettavan vaarallisen jätteen määrä on laskenut lähes kymmenykseen vuosituhannen alun määristä. Samaan aikaan Venäjän BKT on kaksinkertaistunut. Vastuullinen yritys-kulttuuri tuntuukin vielä uinuvan kehossaan.

Venäjän jätehuoltolainsäädäntö on uudistumassa ja jo nykyisellään monet päästö-kriteerit ovat tiukempia kuin EU:ssa. Ongelmana on toimintakulttuuri, jonka mukaan lainvastaiseen ympäristön pilailmiseen johtavaa toimintaa voi harjoittaa, kunhan maksaa sakot. Ne ovat useimmiten niin pienet, ettei painetta ympäristönsuojeluinvestointeihin synny.

Ongelmajätehuollon osalta oman haasteensa luo nykyaikaisen vaarallisten jätteiden käsittelylaitoksen puuttuminen. Krasnyi Borin ongelmajätelaitos toteuttaa vanhanaikaista prosessia, jossa orgaaniset ja epäorgaaniset jätteet vastaanotetaan avoimiin savipohjaisiin altaisiin. Nestemäiset jätteet haihdutetaan avoimessa allastilassa ja maanalaisessa höyrytyskentässä, jolloin niiden sisältämästä vedestä suurin osa (80 prosenttia) saadaan haihdutettua. Sen jälkeen, kun avoaltaat täyttyvät sinne kertyvistä tai sedimentoituvista aineksista, ne suljetaan ja peitetään savella.

MYÖS MODERNIA KÄSITTELYÄ

Vastakohtana Krasnyi Borin vanhanaikaiselle vaarallisten jätteiden käsittelylle Pietarin ympäristökomitean alainen toinen yritys käsittelee elohopealampuja verraten uudenaikaisen prosessin avulla. Käsittelykapasiteetti on noin 5 000 lampua päivässä. 99,9 prosenttia elohopeasta otetaan talteen. Lamput tulevat pääosin julkishallinnon tiloista, kouluista, sairaaloista

Pekka Salminen

Liikkuvat keräysautot, Ecomobilet, kiertävät nyt Pietarissakin keräämässä vaarallisia jätteitä asukkailla.

ja virastoista.

Turun kaupungin ympäristötoimella ja Itämeren kaupunkien liitolla on pitkät perinteet yhteistyöstä Pietarin kaupungin ympäristökomitean kanssa. Suomen ympäristöministeriön lähialueyhteistyörahasto on mahdollistanut paikallistasolla tapahtuvan yhteistyön, jolloin kokemuksia on voitu jakaa kriittisten vertaiskeskustelujen kautta avoimessa ja luottamuksellisessa hengessä.

Vaarallisten jätteiden jätehuollon kehittämisessä yhdeksi tieksi on valittu käytännön askelellinen etenevä valistus. Tuloksia on haettu valitsemalla jokin tietty vaarallisen jätteen jae tai keräystapa yhteiseen tarkasteluun. Pietarilaisten kanssa on yhdessä tutustuttu molempien maiden lainsäädäntöön, hallintoon, logistiikkaan, jätteenkäsittelyyn ja ansaintalogiikkaan.

Yhteistyön tuloksena Pietarissa on ryhdytty muun muassa kotitalouksien vaarallisten jätteiden keräilyyn tehostamiseen hyödyntämällä asuinalueilla liikkuvia keräilyautoja (*Ecomobile*).

Vajaan kahden vuoden kokeilujen jälkeen toiminta on vakiintunut ja vaarallisten jätteiden keräilyautot kiertävät säännöllisten aikataulu-

jen pohjalta kaikissa Pietarin kaupunginosissa valistamassa ihmisiä vaarallisista jätteistä ja vastaanottamassa kotitalouksien vaarallisia jätteitä.

Keskeisessä roolissa asiassa on nimenomaan tiedottaminen. Autoissa on runsaasti kirjallista materiaalia vaarallisista jätteistä ja autoissa kulkee kuljettajan ohella aina toinen tiedotuspuoleen perehtynyt henkilö. Toiminnalle on haettu tunnettuutta muun muassa Internetissä ja metroilmoituksissa.

Yhteistyön aikana on lisäksi tutustuttu esimerkiksi Ekokemin logistiikkaketjuun, varastointikäytäntöihin ja käsittelyyn. Terveystieteiden huollon jätteiden osalta on tutustuttu parhaisiin suomalaisiin käytäntöihin tekemällä vierailuja Suomalaisiin sairaaloihin ja kääntämällä jätehuolto-ohjeistoja venäjäksi.

UUSI ONGELMAJÄTELAITOS TARPEEN

Parhailaan selvitetään elohopealampujen käsittelylinjaston uudistamista sekä liuotinjätteen asianmukaisen käsittelyn aloittamista suomalaisista teknologiaa hyödyntäen.

Pekka Salminen

Elohopealampujen käsittely tapahtuu nykyaikaisin menetelmin Pietarin ympäristökomitean alaisessa yrityksessä.

Tällainen käytännön ongelmiin pureutuva kumppanuus paikallistason käytännön ympäristötyössä on osoittautunut toimivaksi. Muutos Venäjän jätehuollossa tapahtuu hitaasti, mutta suunta on jo oikea.

Todellinen suuri läpimurto eli nykyaikaisen vaarallisen jätteen käsittelylaitoksen rakentaminen Pietariin odottaa vielä aikaansa, vaikka sitä eri foorumeilla on aktiivisesti pyritty edistämään. Tällä välin – Suomen lähialueyhteistyörahoituksen vähetessä – on tärkeitä löytää paikallistason yhteistyön jatkolle uusia kanavia ja muotoja, jotta rakentava ja konkreettisia tuloksia saavuttaneen yhteistyön jatko tulee turvattua.

Wyatt Earpin kotikaupunki siirtyy vihdoon nykyaikaan

● Lainvartija Wyatt Earpista tunnetun arizonalaisen Tombstonen kaupungin jätehuolto aiotaan vihdoon laittaa ajanmukaiseksi. Tähän asti menneisyydestä ja turismista elävässä kaupungissa ei ole harjoitettu lainkaan jätteiden kierrätystä.

Noin 1 500 asukkaan kaupunki tuottaa kokoonsa nähden suhteellisesti paljon jätteitä. Vuosittain kaupungissa käy vähintään 200 000 turistia. Jätteiden määrä jopa kolminkertaistuu normaaliin verrattuna Hellsin ja Wyatt Earp -festivaalien aikana. Turistit ihmettelevät, miksi kaupungissa ei kuitenkaan ole kierrätysastioita limonaattitoimille ja muoviasiaille.

Kaupungissa on ollut kaksi omaa jätetyöntekijää ja kaksi jäteautoa, jotka ovat hakeneet jätteet suoraan kotitalouksien katukiveysten reunoilta. Nyt talousvaikeuksiin joutunut Tombstone on päättänyt ulkoistaa jätehuoltonsa Waste Management -yhtiölle. Käyttöön otetaan myös lajitteluastiat kierrätykseen kelpaaville jätelajikkeille.

LÄHDE: *The New York Times* January 21, 2012: Cleaning Up Old West the Modern Way: <http://www.nytimes.com/2012/01/22/us/cleaning-up-tombstone-the-modern-way.html>

PEKKA T. HEIKURA

www.ifat.de

Experience the future of environmental technology

INNOVATION. VISION. INTERACTION

WORLD'S LEADING TRADE FAIR FOR WATER, SEWAGE, WASTE AND RAW MATERIALS MANAGEMENT

7–11 MAY 2012 IN MUNICH

Your event for valuable contacts, new impetus and a unique market overview

- ▶ The industry's latest trends and technologies
- ▶ Extensive range of topics: All products, services and applications
- ▶ Gathering of renowned market leaders and interesting newcomers
- ▶ International platform for cultivating contacts and initiating business
- ▶ First-rate supporting programme including the GeoBioEnergie Congress

Online registration for visitors: www.ifat.de/tickets/en

Be sure to also attend IE expo (formerly IFAT CHINA).
More at: www.ie-expo.com

Information:
JPO FairConsulting, Helsinki
Tel. +358 400 451 667
juha.pokela@hmdc.fi

IFAT
ENTSORGA

A WORLD OF ENVIRONMENTAL SOLUTIONS